

POVZETKI SODELUJOČIH REFERENTOV V SKUPINAH

**Povzetke so v svojih prispevkih pripravili referenti sami.
Razvrščeni so po abecednem redu priimkov avtorjev.**

ver. 10. 4. 2026

Renata Gabpr, Osnovna šola Franceta Prešerna Črenšovci, Črenšovci

AVTONOMIJA ŠOLE PRI POVEZOVANJU UMETNIŠKEGA USTVARJANJA Z OKOLJEM V OKVIRU RAZŠIRJENEGA PROGRAMA (RAP)

SCHOOL AUTONOMY IN CONNECTING ARTISTIC CREATIVITY WITH THE COMMUNITY WITHIN THE EXTENDED PROGRAMME (RAP)

Razširjeni program, v katerega smo kot poskusna šola med prvimi vstopili pred osmimi leti, nam je učiteljem dal možnost, da v učenčev popoldanski čas po rednem pouku vnesemo najrazličnejše dejavnosti, s katerimi dajemo učencem možnosti, da si resnično izberejo dejavnosti, ki so po njihovem okusu in željah. Tri glavna področja – gibanje, kultura in delo šole – so nam omogočila, da je ponudba dejavnosti res pestra. Sama sem se našla v glasbenem ustvarjanju in v zadnjih treh letih poleg moje prve RAP dejavnosti - Glasbeni muzikalčki (pevski zbor za 1. in 2. razred) ponudila še Mini in Maxi Orffeke - mlajši in malo starejši orffov orkester za učence od drugega do petega razreda. Tako sem nadgradila in povezala obe dejavnosti, ki se zelo povezujeta, saj orffova orkestra vključujem v spremljanje otroškega zbora. Naše skupno delo pa vsako šolsko leto predstavimo na skoraj vseh šolskih in obšolskih dogodkih, sodelujemo na območni reviji pevskih zborov ter se tako za kulturni način povezujemo z ožjim in širšim okoljem.

Romana Glavač Bukovec, Osnovna šola Franceta Prešerna Črenšovci, Črenšovci

PREKMURSKI GUČIN

PREKMURSKI GUČIN

V prispevku je predstavljena dejavnost razširjenega programa Prekmurski gučin. V njem opisujem, kako in na kakšen način lahko učencem približamo jezik okolja. Za izvajanje dejavnosti sem se odločila predvsem zato, ker smo se s sodelavkami velikokrat pogovarjale o jeziku, ki smo ga uporabljale v svojem otroštvu. Ob tem smo večkrat iskale že skoraj pozabljene izraze in ugotovljale, da se ta jezik v vsakdanji rabi vse manj uporablja. Prekmurske narečne besede so zaradi rabe knjižnega in angleškega jezika tako izrinjene iz okolja. V prispevku je predstavljenih nekaj še neobjavljenih ljudskih zgodb, prav tako so opisane igre in izštevance iz prejšnjega stoletja. Vsako vsebino, s katero se ukvarjamo, je potrebno prepojit z lastno energijo; tako je tudi z besedami. Če jih ne uporabljamo in jih ne osmišljamo, postopoma izginejo.

Naslednje generacije bodo govorile drugače, kot smo govorili mi in kot govorimo danes, zato se zdi ohranjanje jezika izjemno pomembno, naj gre za igre, pravljice, druge jezikovne dejavnosti. Le na ta način bo jezik ostal živ. Poznavanje jezika svojega okolja je trajnostno naravnano, krepi narodno zavest ter ohranja spoštovanje do kulturne dediščine in naših prednikov.

Jelka Horvat, Osnovna šola Miška Kranjca Velika Polana, Velika Polana

BUJTA REPA V KANTICI #ZA-DOMOV – PRIMER RAZISKOVALNEGA IN PROJEKTNEGA DELA V RAZŠIRJENEM PROGRAMU OSNOVNE ŠOLE

BUJTA REPA IN A JAR #TAKEAWAY – AN EXAMPLE OF RESEARCH AND PROJECT-BASED WORK IN THE EXTENDED PROGRAM OF PRIMARY SCHOOL

Prispevek predstavlja primer raziskovalnega in projektnega dela učencev v okviru dejavnosti Turizem v razširjenem programu Osnovne šole Miška Kranjca Velika Polana, pri čemer je osrednji primer projektna naloga Bujta repa v kantici. V okviru naloge so učenci raziskovali lokalno kulinarčno dediščino Velike Polane in širšega Prekmurja, pri čemer so spoznavali pomen tradicionalne hrane v odnosu do narave, okolja in trajnostnega načina življenja. Projekt jim je omogočil razvijanje podjetniških in raziskovalnih kompetenc, sposobnosti načrtovanja in organiziranja ter trajnostnega

razmišljanja. Naloga je bila izvedena v okviru nacionalnega projekta Turizmu pomaga lastna glava Slovenske turistične organizacije in je prispevala k opolnomočenju učencev kot aktivnih ustvarjalcev znanja, povezanih z lokalno skupnostjo in kulturno dediščino. Prispevek dodatno obravnava metodološke in pedagoške vidike projektne dela ter izpostavlja razvoj drugih inovativnih turističnih idej.

Suzana Kotnjek, Osnovna šola Miška Kranjca Velika Polana, Velika Polana

RAZISKOVALNA DEJAVNOST NA PODROČJU NARAVOSLOVJA V RAZŠIRJENEM PROGRAMU OSNOVNE ŠOLE

RESEARCH ACTIVITY IN THE FIELD OF NATURAL SCIENCE WITHIN THE EXTENDED PROGRAMME OF PRIMARY SCHOOL

Kurikulum za razširjeni program za osnovne šole med drugim temelji na spodbujanju spoznavnega načina življenja, omogoča vključevanje učencev glede na svoje želje in interese ter predvideva aktivno udeležbo učencev pri načrtovanju aktivnosti, pri čemer so dejavnosti v največji možni meri zasnovane na učenju z odkrivanjem, raziskovalnem, eksperimentalnem in sodelovalnem učenju ter avtentičnih učnih virih.

Na naši šoli že več let vodim raziskovalno dejavnost, pri kateri učenci, ki jih zanima takšen način dela, raziskujejo na področju naravoslovja (biologija, ekologija, varstvo okolja). Dejavnosti temeljijo na terenskem, laboratorijskem in eksperimentalnem delu.

Učenci so raziskovali vpliv doma pripravljenih gnojil na rast buč, raziskali so življenje v in ob domači mlaki skozi štiri letne čase. Po pretrganju nasipa na reki Muri so raziskali ali je prišlo po onesnaženja okoliške zemljine. Zanimive so bile tudi ugotovitve o pojavljanju gozdnih živali pozimi ob reki Muri. Prav tako jih je zanimalo zakaj nekateri okušajo teobromin v čokoladi, drugi pa ne. Raziskovalne radovednosti med učenci pa še kar ni konec.

David Lukač, Osnovna šola Franceta Prešerna Črenšovci, Črenšovci

SPodbujanje trajnosti in rabe recikliranega materiala v razširjenem programu osnovne šole

PROMOTING SUSTAINABILITY AND THE USE OF RECYCLED MATERIALS IN THE PRIMARY SCHOOL EXTENDED CURRICULUM

Spoznavanje pomena ohranjanja planeta ter skrb za okolje sta danes izjemno pomembna, saj je svet vse bolj obremenjen z onesnaženjem in naraščajočo količino odpadkov. S pravilnim ravnanjem z odpadki lahko pomembno prispevamo k zmanjševanju negativnih vplivov na okolje. V članku obravnavamo, kako uporaba recikliranih in odpadnih materialov vpliva na razvijanje ustvarjalnosti ter okoljske ozaveščenosti učencev v osnovni šoli, hkrati pa raziskujemo tudi njihovo motivacijo za delo s takšnimi materiali. V uvodnem delu predstavimo način življenja nekoč, ko je bilo dobrin manj, posledično pa tudi manj odpadkov. Osrednji del se posveča pomenu vzgoje otrok za trajnostni razvoj, razvijanju odgovornega odnosa do okolja ter vlogi šole pri spodbujanju teh vrednot. Prispevek predstavlja primer dobre prakse, kjer učenci iz odpadnih materialov ustvarjajo uporabne in ustvarjalne izdelke, s čimer krepijo svojo domišljijo, ročne spretnosti in občutek odgovornosti do narave. Ugotavljamo, da takšen način dela ne prispeva le k večji okoljski ozaveščenosti, temveč tudi spodbuja aktivno učenje, sodelovanje in pozitiven odnos do varovanja okolja.

Rajko Palatin, Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota, Murska Sobota

ELEKTROTEHNIKA ZA TRAJNOST Z MERITVAMI V PRAKSI

ELECTRICAL ENGINEERING FOR SUSTAINABILITY THROUGH PRACTICAL MEASUREMENTS

Prispevek obravnava uporabo praktičnih meritev pri pouku elektrotehnike z namenom razvijanja trajnostnega razmišljanja dijakov. V okviru projektnega dela so dijaki 3. letnika izvajali meritve temperature ter porabe električne energije v šolskem in domačem okolju. Meritve temperature so bile izvedene z uporabo mikrokrmilniške platforme Arduino, medtem ko je bila poraba električne energije merjena z vtičnimi merilniki.

Rezultati so pokazali značilen dnevni potek temperature v učilnici, ki je povezan z uporabo prostora, ter večja odstopanja v domačem okolju, kjer so pogoji odvisni od navad posameznikov. Analiza porabe električnih porabnikov je razkrila razlike med napravami glede na moč in čas delovanja ter opozorila na pomen preišljene rabe energije.

Poseben poudarek prispevka je na aktivni vlogi dijakov, ki so s samostojnim izvajanjem meritev in analizo podatkov razvijali tehnično znanje ter kritičen odnos do rabe energije. Ugotovitve potrjujejo, da praktično delo z uporabo dostopne merilne opreme pomembno prispeva k razvoju energetske pismenosti in trajnostnega vedenja.

Tadeja Prša, Osnovna šola Franceta Prešerna Črenšovci, Črenšovci

OPOLNOMOČENJE UČENCEV ZA TRAJNOSTNO PRIHODNOST SKOZI SISTEMATIČNI TRENING BRALNIH ZMOŽNOSTI V RAZŠIRJENEM PROGRAMU

EMPOWERING STUDENTS FOR A SUSTAINABLE FUTURE THROUGH SYSTEMATIC DEVELOPMENT OF READING COMPETENCIES IN AN EXTENDED PROGRAM

V članku predstavljamo pomen branja kot ene izmed temeljnih komunikacijskih veščin, ki pomembno vpliva na jezikovni, intelektualni, čustveni in socialni razvoj posameznika. Razvoj bralnih spretnosti je ključen cilj osnovnošolskega izobraževanja, saj učenci z branjem širijo besedni zaklad, izboljšujejo razumevanje, razvijajo domišljijo ter krepijo spomin. Branje je tudi osrednje sredstvo za učenje, zato pomanjkljiva bralna tekočnost, razumevanje in motivacija lahko vodijo do učnih težav in funkcionalne nepismenosti. Spremljanje razvoja bralnih zmožnosti v prvem triletju je pomembno za prepoznavanje močnih in šibkih področij učencev ter za načrtovanje ustrezne podpore. Ključne dimenzije vključujejo fonološko zavedanje, poznavanje črk, bralno tekočnost, razumevanje in motivacijo. Za ocenjevanje se uporabljajo različni formalni in neformalni merski instrumenti, ki omogočajo celostno diagnostiko in prilagajanje poučevanja. Težave pri branju so lahko splošne ali specifične in izhajajo iz notranjih ali zunanjih dejavnikov. Učenci s težavami imajo pogosto težave z dekodiranjem, razumevanjem in povezovanjem besedila, zato je zgodnje prepoznavanje ključnega pomena za uspešno obravnavo. V praktičnem delu je predstavljen trening razvijanja bralne zmožnosti za učence 3. razreda z bralnimi težavami. Program je vključeval aktivnosti za razvijanje dekodiranja, besedišča, tekočnosti in razumevanja. Uporabljene so bile različne strategije, kot so branje ob pomoči, branje v dvojicah, zborovsko in modelirano branje ter jezikovno-izkustveni pristop. Vaje so bile prilagojene potrebam učencev in usmerjene v celosten razvoj bralnih zmožnosti ter izboljšanje učnega uspeha.

Polonca Sabolek, Osnovna šola Maksa Durjave Maribor, Maribor

DIGITALNI SPREHOD PO ŠOLSLEM PARKU KOT PRIMER POVEZOVANJA DIGITALNIH IN TRAJNOSTNIH KOMPETENC UČENCEV

DIGITAL WALK THROUGH THE SCHOOL PARK AS AN EXAMPLE OF CONNECTING STUDENTS' DIGITAL AND SUSTAINABILITY COMPETENCES

Prispevek predstavlja primer dobre prakse Digitalni sprehod po šolskem parku, izveden na Osnovni šoli Maksa Durjave Maribor. Izhodišče dejavnosti je bilo vprašanje, kako pri učencih razvijati digitalne kompetence na način, ki je vsebinsko smiseln in povezan z njihovim neposrednim okoljem. Učenci so v šolskem parku opazovali in fotografirali rastline, poiskali informacije o njih, jih izbrali, uredili ter pripravili kratke opise za spletno predstavitev. Končni rezultat projekta je bila spletna stran šolskega parka z opisi rastlin in QR kodami za uporabo med sprehodom. Dejavnost je pokazala, da lahko učenci ob takšnem delu hkrati razvijajo opazovanje, kritično delo z informacijami, sodelovanje in ustvarjanje digitalnih vsebin. Pomembna vrednost projekta je bila tudi v tem, da so učenci začeli naravno okolje šole opazovati bolj pozorno in ga dojemati kot prostor učenja. Evalvacija je pokazala večjo motiviranost učencev, napredek pri uporabi digitalnih orodij in večje zanimanje za naravo.

Petra Smej, Osnovna šola Franceta Prešerna Črenšovci, Črenšovci

DOLG(I)ČAS

BOREDOM

V današnjem času je dolgčas pojav, ki ni preveč zaželen. Delo, prosti čas, aktivnosti in doživetja naj bi bili strukturirani. Vse manj prostora ostaja za izkušnjo dolgega časa, v katerem se rojevajo dobre ideje, ljudje se povezujejo ter odkrivajo nove strasti. V sklopu Rap-a smo se z učenci dolgočasili z raznovrstnimi aktivnostmi, ki stremijo vseživljenjskemu učenju in aktivni vključenosti posameznika. Učenci so imeli priložnost spoznati aktivnosti, ki popestrijo vsakdan na igriv način in prinašajo poleg učnega dela tudi vsebine, kjer je posameznik aktivno vključen v načrtovanje, izvajanje in končno evalviranje. Delo v manjših skupinah prinaša več možnosti za opazovanje in opolnomočenje posameznika.

Mirjam Törnär, Osnovna šola Miška Kranjca Velika Polana, Velika Polana

RAZVIJANJE SOCIALNIH IN ČUSTVENIH VEŠČIN PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI

DEVELOPING SOCIAL AND EMOTIONAL SKILLS IN STUDENTS

V prispevku so predstavljeni načini razvijanja socialnih in čustvenih veščin pri otrocih in mladostnikih. Otroci in mladostniki se vsakodnevno srečujejo z različnimi izzivi in pritiski, zato je nujno, da se naučijo učinkovitih strategij spoprijemanja z njimi.

Za dobro duševno zdravje, vključevanje v družbo in učno uspešnost je ključnega pomena, kako se učenci počutijo, kako uravnavajo svoja čustva, kako uspešni so v medosebnih odnosih, kakšne so njihove komunikacijske spretnosti, kako kažejo odgovornost ter kako rešujejo probleme in konflikte. Šola in strokovni delavci so pri razvoju omenjenih veščin ključni, saj v okviru vzgojno-izobraževalnega procesa zagotavljajo varno in spodbudno učno okolje, kjer se učenci počutijo varne in sprejete, kjer lahko razvijajo svoje potenciale ter dosegajo dobre učne rezultate.